

Skrivalnice evroposlancev

IZAK KOŠIR

Evropski parlament novinarjem (in posledično javnosti) preprečuje dostop do podatkov o porabi denarja za dodatke, ki jih evroposlanci dobivajo poleg mesečne plače (8.020 evrov bruto na mesec).

Mar evropska javnost nima pravice vedeti, kako so porabljeni dodatki, ki jih prejema 751 evroposlanec? Ti dobijo povrnjene potne stroške do vrednosti 4.264 evrov letno, za financiranje pisarniških stroškov, telefonije in najem pisarne mesečno prejema 4.320 evrov t. i. žepnine, za plačilo svojih asistentov pa prejema do 21.379 evrov na mesec. Poleg tega so upravičeni tudi do dnevnice v višini 306 evrov za čas parlamentarnih zasedanj. Skupaj EP za dodatke evroposlancev nameni okoli 400 milijonov evrov davkoplačevalskega denarja na leto. Poraba tega denarja je v veliki meri nepojasnjena, nad njo pa ni urejenega ustreznega nadzora.

Za bitko Davida proti Goljatu sta se odločili Delova raziskovalna novinarka Anuška Delić in nekdanja informacijska pooblaščenka ter pravnica Nataša Pirc Musar, ki sta gonilni sili iniciative, v kateri je skupina novinarjev iz vseh držav članic EU na Sodišču Evropske unije v Luksemburgu vložila tožbe proti Evropskemu parlamentu. Vpleteni novinarji se zavzemajo predvsem, da bi poraba javnega denarja postala transparentna, kar bi moralo instituciji kot je EP sicer že samoumevno. To, da se EP pri tem vprašanju brani z vsemi štirimi in igra skrivalnice je milorečeno »neevropsko«, Bruselj pa s tem še utrjuje mite o nekoristnosti

evroposlancev, ki si na račun prebivalcev EU polnijo žep s plačami in dodatki, ki so za veliko večino Evropejcev nepredstavljeni. Nena zadnje so evropski poslanci na svoje položaje izvoljeni s strani ljudstva, v takšnih primerih pa imajo z ljudstvom skupnega bore malo. Transparentnost je ena od ključnih pogojev za demokratičnost. In če Evropski parlament funkcionira nedemokratično, kako lahko Bruselj potem sploh še trdi, da služi ljudem? To, da je poraba javnega denarja transparentna ne bi moral biti zgolj interes javnosti, temveč tudi interes Evropskega parlamenta (EP), ki bi s tem pokazal svojo etičnost. In higieno.

Komu pravzaprav te skrivalnice koristijo? Na kratki rok morda evroposlancem, ki si bodo zaradi »zamočane« porabe dodatkov lahko privoščili kakšno materialno stvar več, na dolgi rok pa jim bodo te skrivalnice prinesle vse prej kot kaj dobrega. Na dolgi rok jim bodo škodile in za njimi puščale od daleč vidne stopinje, ki jih bodo spremljale kamorkoli bodo šli. In na koncu se bodo spraševali, ali je bilo vse to res vredno. Za tistih nekaj tisoč evrov?

Anuška Delić je v enem od intervjujev pojasnila, da bi se sicer lahko obrnili direktno na poslance, vendar so se raje na EP, saj želijo institucijo odpreti evropskih državljanom, družbi in javnosti. Dodala je, da nekateri tuji poslanci javno objavljajo podatke o svoji porabi, a so ti podatki precej neuporabni, ker njih zanima ozadje. To je ponazorila s sledečim primerom: »Če mi poslanec reče, da je v mesecu porabil 500 evrov za pisarniške potrebščine, še zmeraj ne vem, pri komu jih je kupil. Morda jih je kupil v podjetju svojega brata za tri cente na kos, prikazal pa je desetkrat višjo ceno. V ozadju je še vedno veliko nepojasnjenih vidikov, za katere mislim, da bi morali biti razjasnjeni, saj gre za izvoljene predstavnike ljudstva. Če se morajo evropske institucije držati pravil o

javnem naročanju, se poslancem na drugi strani ni treba. Oni lahko z denarjem od dodatkov počnejo, skorajda kar hočejo. Gre za ogromno sivo področje, ki ga je institucija, kot je EP, dolžna regulirati.«

Uredba 1049/2001, ki regulira preglednost evropskih institucij, je po mnenju Nataše Pirc Musar ena najslabših, kar jih je. Slabše zakone s področja transparentnosti imajo po njenem le še v Španiji, Italiji in Avstriji. Pirc Musarjeva pravi, da ima veliko držav – tudi Slovenija – boljšo zakonodajo od evropske, predvsem ko gre za iskanje ravnovesja med pravico vedeti, na katero se tesno navezuje dostop do javnih informacij, in varstvom osebnih podatkov.

Če bodo evropski novinarji na sodišču uspeli, pomeni, da so lahko naslednji tudi evropski komisarji in drugi funkcionarji. Zmaga bi pomenila prvo v nizu boja za transparentnost denarja v vseh evropskih institucijah. No, vsaj na tem področju je Slovenija bolj »evropska« od Evrope, saj pri nas velja zakon iz leta 2005, ki pravi, da je vse, kar je povezano z javnim denarjem, javno – torej v javnem interesu.✕

PODPRITE
NEODVISNE
MEDIJE

razpotja.si/podprite